बौदीकाली गाउँपालिकाको

आर्थिक विधेयक २०७५

बौदीकाली गाउँसभाबाट स्वीकृत भएको मिति : २०७५।०३।३२

बौदीकाली गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, डेढगाउँ, नवलपुर
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

बौदीकाली गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना : बौदीकाली गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,
नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम बौदीकाली गाउँ सभाले यो ऐन बनाई लागु गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम "आर्थिक ऐन, २०७५" रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७५ साल श्रावण १ गते देखि बौदीकाली गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. **सम्पति कर :** (१) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गा र त्यस्तो जग्गामा बनेको भौतिक संरचनाहरुलाई एकीकृत रुपमा हिसाब गरी सम्पत्ति कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर गुठी जग्गामा सम्पत्ति कर लगाइने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाइने सम्पत्ति करको दर अनुसूची (१) मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) यस दफा बमोजिम सम्पत्ति कर लगाउँदा घर जग्गाको आकार, प्रकार, बनौट र उपयोग, अचल सम्पत्तिको उत्पादनशील उपयोगको अवस्था, नागरिकको जीवनस्तर, आर्थिकस्तर, कर तिर्न सक्ने क्षमता, अचल सम्पत्तिको प्रचलित बजारमूल्य तथा ह्रास मूल्य समेतलाई विचार गरी कार्यपालिकाले आवश्यक कार्यविधि बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

३. **भूमि कर (मालपोत) :** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर दफा २ बमोजिम सम्पत्ति कर लगाएको जग्गामा भूमीकर (मालपोत) लगाईने छैन ।

४. **घर जग्गा बहाल कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्तिले घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड (छप्पर), कारखाना, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तबरले बहालमा दिएकोमा बार्षिक बहाल रकममा बहाल कर लगाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाईने घरजग्गा वहाल करको दर अनुसूची (१) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम लगाईने बहाल रकम निर्धारण गर्नको लागि गाउँपालिकाले घरजग्गा रहेको स्थान तथा संरचनाको प्रकारको आधारमा न्यूनतम बहाल मूल्य तोकी सोही आधारमा बहाल रकम निर्धारण गरी कर लिन सक्नेछ ।

५. **व्यवसाय कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिम ब्यापार, व्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थालाई व्यवसाय दर्ता गरी व्यवसाय इजाजत प्रदान गरिनेछ । इजाजत प्राप्त व्यवसायीहरुले वार्षिक रुपमा ब्यवसाय कर चुक्ता गरी ब्यवसाय नविकरण गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रदान गरिने व्यवसाय इजाजत दस्तुरको दर ब्यापार, व्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न लाग्ने लगानीको आधारमा अनुसूची (१) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिमको इजाजत विना गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै पनि ब्यापार, ब्यवसाय तथा सेवा संचालन गर्न पाईने छैन ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम लिइने व्यवसाय करको दर अनुसूची (१) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(६) यस दफा बमोजिमको कर उठाउनका लागि आवश्यक पर्ने कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

६. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनसूची (१) बमोजिम जडिबुटी, कवाडी तथा जीवजन्तुकर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि कारोवार भन्नाले विक्रेताले जारी गरेको विल वा वीजक वा लेनदेन भएको जनिने प्रमाणलाई सम्झनु पर्दछ र गाउँपालिकाले कर लगाउँदा कारोवार रकमको निश्चित प्रतिशतका दरले लगाउने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका वस्तुको व्यवसायिक कारोवार गर्ने ब्यक्ति वा संस्थालाई गाउँपालिकाले व्यवसाय इजाजत दिंदा कर बुझाउने शर्त र विधि समेत तोकी इजाजत दिनेछ ।

७. **सवारी साधन कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सवारी साधनमा प्रदेशले सवारी साधन कर लगाउने र उठाउनेछ । तर टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा र विद्युतीय रिक्सा तथा स्कुटरमा गाउँपालिकाले सवारी साधन करलगाउने र उठाउनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गाउँपालिकाले लगाउने भनी तोकिएका सवारी साधनहरुको दर्ता, नवीकरण र सवारी साधन करको दर अनुसूची (१) बमोजिम हुनेछ ।

(३) प्रदेशले लगाएको सवारी साधन कर रकमबाट गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने हिस्सा प्रचलित संघीय र प्रदेश कानूनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८. **विज्ञापन कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापन, प्रचार प्रसार आदिका लागि राख्न दिने साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा अनुसूची (१) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कर उठाउनका लागि आवश्यक पर्ने कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

(३) यस दफा बमोजिम गाउँपालिकाले उठाएको विज्ञापन कर बापतको रकम प्रचलित संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशसंग बाँडफाँड गरिनेछ ।

९. **मनोरञ्जन कर:** (१) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित सिनेमाहल, सांस्कृतिक प्रदर्शनहल, थियटर सङ्गीत, मनोञ्जन प्रदर्शनस्थल, जादू, सर्कस, चटक जस्ता मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाई असलु उपर गरिनेछ ।

तर प्रदेश कानून बनिनसकेको अवस्थामा यस दफा बमोजिमग गाउँपालिकाले अनुसूची (१) बमोजिमको दरमा मनोरञ्जन कर लगाइने र उठाइनेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिम गाउँपालिकाले उठाएको मनोरञ्जन कर बापतको रकम प्रचलित संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशसंग बाँडफाँड गरिनेछ ।

१०. **बहाल बिटौरी शुल्क:** (१) गाउँपालिकाले आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका देहाय बमोजिमका सम्पत्तिहरुमा अनुसूची (१) बमोजिमको दरमा वहाल विटौरी शुल्क लगाउन र उठाउन सक्नेछ :

(क) आफुले निर्माण गरेका वा आफ्नो स्वामित्वमा रहेका भवन, जग्गा वा अन्य सम्पत्ति,

(ख) आफ्नो रेखदेखमा रहेको सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउको जग्गामा भएका अस्थाई टहरा, छाप्रा वा पसल वा आवास,

(ग) गाउँपालिकाले तोकेको सार्वजनिक स्थल, हाटबजार, मेला, जात्रा आदिमा थापेका पसल,

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क) र (ख) बमोजिमको सम्पत्तिमा बहाल बिटौरी शुल्क उठाउनका लागि कार्यपालिकाले न्यूनतम दर निर्धारण गरी बोलपत्र वा दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट बहालमा दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको सम्पत्तिमा बहाल विटौरी शुल्क उठाउनका लागि गाउँपालिकाले त्यस्तो स्थानमा खरीद बिक्री हुने वस्तु तथा सेवा एवं कारोवारको आधारमा तोकेको न्यूनतम बहाल विटौरी शुल्कको दरमा वोलपत्र वा दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट बहाल विटौरीमा दिन सकिनेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) बमोजिम बहाल विटौरीमा दिंदा शर्त सहित सम्झौता गरी दिनु पर्नेछ ।

११. पार्किङ्ग शुल्कः (१) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र तोकेको पार्किङ्ग स्थलमा सवारी साधनलाई पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराए वापत पार्किङ्ग गर्ने समयको आधारमा अनुसूची (१) मा उल्लेख भए बमोजिमको दरमा पार्किङ्ग शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

(२) गाउँपालिकाले उपदफा (१) बमोजिम तोकेको स्थान वाहेक अन्य स्थानमा सवारी पार्किङ्ग गर्न रोक लगाउन सक्नेछ । तर राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गको सडक अधिकार क्षेत्रभित्र यस दफा बमोजिम सवारी पार्किङ्ग गराइने र शुल्क लगाइने छैन ।

(३) गाउँपालिकाले सवारी पार्किङ्ग क्षेत्र निर्धारण गर्दा सवारी आवागमनमा बाधा नपुग्ने गरी ट्राफिक प्रहरी कार्यालयसंगको समन्वयमा गर्नेछ ।

१२. सेवा शुल्क, दस्तुरः (१) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका केवलकार, ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बञ्जी जम्प, जिपप्लायर, ऱ्याफ्टिङ्ग, प्याराग्लाइडिङ्ग लगायतका स्थानीय पर्यटन, मनोरञ्जन तथा साहसिक खेलकुद सम्बन्धी सेवा वा व्यवसायमा सेवा शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

तर सीमा नदी वा अर्को गाउँपालिका वा नगरपालिकाको क्षेत्रलाई समेटेर सञ्चालन हुने सेवा वा व्यबसायमा सेवा शुल्क लगाउँदा सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकासँग समन्वय गरी लगाइनेछ ।

(२) गाउँपालिकाले निर्माण वा संचालन तथा व्यवस्थापन गरेका स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा उपयोग गरे बापत सम्बन्धित सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राहीलाई सेवा शुल्क, दस्तुर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ :

(क) खानेपानी, विजुली, अतिथि गृह, धर्मशाला, पुस्तकालय, सभागृह र त्यस्तै अन्य सेवा सुविधा,
(ख) फोहोरमैला व्यबस्थापन, सरसफाई, ढल निकास, सडक बत्ती जस्ता सेवा सुविधा,
(ग) शौचालय, पार्क, स्नानगृह, पौडी पोखरी, व्यायामशाला, गेष्टहाउस, पर्यटकीय स्थल, छात्रावास, हाटबजार, पशु बधशाला, शबदाहगृह, धोवीघाट र त्यस्तै अन्य सुविधा,
(घ) सडक, बस पार्क, ढल, पुल जस्ता सेवा,
(ङ) अचल सम्पत्ति वा अन्य कुनै विषयको मूल्याङ्कन सम्बन्धी सेवा,
(च) गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सिफारिश सम्बन्धी कुनै सेवा,
(छ) ऐतिहासिक स्थल, पुरातात्विक स्थल एवं धार्मिक महत्वका सम्पदाको प्रवेश शुल्क ।

तर ऐतिहासिक स्थल, पुरातात्विक स्थल र धार्मिक महत्वका सम्पदामा प्रवेश गर्दा नेपाली नागरिकलाई यस प्रकरण बमोजिम शुल्क लिन पाइने छैन ।

(३) गाउँपालिकाले सहकारी संस्था, एफ.एम. रेडियो, "घ" बर्गको निर्माण व्यबसायी इजाजत, विद्यालय स्थापना, ट्युसन तथा कोचिङ्ग सेन्टर, औषधी पसल, स्थानीय व्यापारिक फर्मको दर्ता, अनुमति, नविकरण तथा नियमन आदि सेवामा सेवा शुल्क दस्तुर तोकी लगाइने र उठाइनेछ ।

(४) दफा (१), (२) र (३) बमोजिम लगाइने सेवा शुल्क, दस्तुरको दर अनुसूची (१२) मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

१३. विक्री तथा निकासी शुल्क :(१) गाउँपालिकाले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति वा आफ्नो रेखदेखमा रहेको सार्वजनिक स्थलवाट उत्पादन हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुहरुको विक्री गर्न सक्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र उत्पादन भै आफ्नो सिमा क्षेत्र भन्दा बाहिर निकासी हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको वाह्य निकासीमा निकासी शुल्क लगाउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम गाउँपालिकाले गर्ने बिक्री तथा लगाउने निकासी शुल्कको दर अनुसूची (१३) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) कार्यपालिकाले आफ्नो प्रयोगमा नआउने पुराना र काम नलाग्ने वस्तु, उपकरण तथा सामानहरु लिलाम बिक्री गर्न सक्नेछ ।

(५) कार्यपालिकाले नागरिकको सुविधाको लागि विभिन्न फाराम तथा पुस्तकहरु वा अन्य सेवा बिक्री गर्न सक्नेछ ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमका वस्तुहरु बिक्री तथा उपदफा (२) बमोजिमको निकासी शुल्क असूलीका लागि बिक्री तथा निकासीको परिमाण तथा दर निर्धारण गरी वोलपत्र, दरभाउ पत्र वा डाँक बढावढको माध्यमवाट गरिने छ ।

१४.**घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क** : (१) घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क प्रदेश कानूनले तोके बमोजिम लगाइने र उठाईनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उठेको रकम संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम बाँडफाँट गरिने छ ।

(३) घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क उठाउन गाउँपालिकामा साधन, स्रोत, प्रविधि, जनशक्ति तथा कार्यालय व्यवस्थापन नभएसम्म नेपाल सरकारले तोकेको कार्यालय मार्फत उठाईनेछ ।

१५. **दण्ड जरिवाना** : (१) गाउँपालिकाले निर्धारण गरेको कर, शुल्क तथा महसुल तोकिएको समयमा भुक्तानी गाउँमा सम्बन्धित कानूनमा दर तोकिएकोमा सोही बमोजिम र नतोकिएकोमा कार्यपालिकाबाट निर्धारित दरमा जरीवाना सहित बक्यौता असुल गर्नेछ ।

(२) गाउँपालिकालेउपदफा (१) बाहेक प्रचलित कानून पालना गाउँको कसूरमा लगाउने अन्य दण्ड जरिवाना रकम सम्बन्धित कानुनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१६. **कर छुट** : (१) बार्षिक रुपमा तिर्नुपर्ने राजश्व सोही आर्थिक बर्षको पहिलो चौमासिक भित्र र मासिक रुपमा तिर्नुपर्ने राजश्वको हकमा महिना समाप्त भएको सात दिन भित्र बुझाउने करदातालाई नियमानुसार लाग्ने राजश्वको क्रमशः दश र पाँच प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

(२) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, कुटनीतिक नियोग, गुठी र लाभको उद्देश्य नराखी सञ्चालन हुने संघ संस्थाको सम्पत्ति, वस्तु तथा कारोवारमा यस ऐन बमोजिमको कर लिईने छैन ।

स्पष्टीकरण: लाभको उद्देश्य नराखी सञ्चालन हुने संघसंस्था भन्नाले सामुदायिक अस्पताल तथा स्वास्थ्य केन्द्र, विश्वविद्यालय र सोका आंगिक कलेजहरु, सरकारी वा सामुदायिक विद्यालयहरु, सार्वजनिक पुस्तकालय, वाचनालाय, वालगृह, अनाथाश्रम, बृद्धाश्रम जस्ता सामाजिक संघसंस्था सम्झनु पर्दछ ।

(३) विपद् वा अन्य यस्तै प्रकृतिका विशेष परिस्थितिको कारणले करदाताहरुले कर भुक्तानी गर्न नसक्ने अवस्था आएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई गाउँ सभाको निर्णय बमोजिम कर वा जरिवाना छुट दिन सकिनेछ ।

(४) कानूनमा ब्यवस्था भएको अवस्थामा वाहेक गाउँपालिकाको कुनै निकाय वा अधिकारीले कुनै प्रकारको कर, शुल्क, महसुल, दण्ड, जरिवाना छुट दिन पाउने छैन ।

तर स्थानीय आर्थिक क्रियाकलापमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने किसिमका उद्योग व्यबसायमा निश्चित अवधिसम्म सभाले बनाएको कानून बमोजिम कर, दस्तुर, शुल्क छुट दिन बाधा पर्ने छैन ।

१७. **प्रशासकीय पुनरावलोकन र पुनरावेदन** :(१) गाउँपालिकाले गरेको कर, शुल्क, महसुल, दण्ड, जरिवाना सम्बन्धी निर्णयमा चित्त नबुझेमा करदाताले गाउँपालिकामा प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि निबेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निबेदन उपर प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि कार्यपालिकाले प्रमुखको अध्यक्षतामा सम्बन्धित विषय विज्ञ समेत रहने गरी तीन सदस्यीय राजश्व

प्रशासकीय पुनरावलोकन समिति गठन गर्नेछ । यस्तो समितिमा कर निर्धारणमा संलग्न पदाधिकारी वा कर्मचारीको सहभागिता रहने छैन ।

(३)उपदफा (१) बमोजिम पुनरालोकनकोलागि प्राप्त भएको निवेदन उपर पैतिस दिनभित्र छानविन तथा निर्णय गरी सम्वन्धित ब्यक्तिलाई निर्णयको जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(४) गाउँपालिकाले तोकिएको समयमा यस दफा बमोजिम प्रशासकिय पुनरावलोकन गाउँको कारणले करदालाई थप आर्थिक भार पर्न गई हानी नोक्सानी पर्न गएमा गाउँपालिकाले त्यसको क्षतिपुर्ति दिनु पर्दछ ।

१८.**ठेक्का आह्वान गर्न सक्ने** :(१) यस ऐन बमोजिम संकलन गर्ने सेवा शुल्क र दस्तुर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार एक आर्थिक वर्षको लागि आय ठेक्का बन्दोवस्त गरी संकलन गर्न सक्नेछ ।

तर, आन्तरिक आय वृद्धि हुने देखिएमा वा पटक पटक ठेक्का बन्दोबस्त गर्दा प्रशासनिक दायित्व बढ्न जाने अवस्थामा बढीमा दुई वर्षसम्मको लागि एकैपटक ठेक्का बन्दोबस्त गर्न सकिने छ ।

(२) यस दफा बमोजिमको आय ठेक्का दिदा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर वा मूल्य अभिबृद्धि कर दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त गरेका व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्ने गरी व्यबस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाले सामान्यतया आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा अगावै ठेक्का बन्दोवस्त गरी ठेक्का सम्झौता कार्य सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ ।

(४) गाउँपालिकाले कर संकलन गर्न सामान्यतया ठेक्का बन्दोबस्त गरिने छैन । तर जडिबुटी, कवाडी र जीबजन्तुकर तथा विज्ञापन कर संकलन गर्न ठेक्का बन्दोबस्त नै गर्नु पर्ने अवस्थामा सभाको निर्णय गराई ठेक्कामा संकलन गर्न सकिनेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम गरिने आय ठेक्का बन्दोबस्तका लागि बोलपत्र, दरभाउपत्र तथा डाँक बढाबढ सम्बन्धी कार्यविधि र पट्टा कबुलियत, धरौटी, किस्ता र ठेक्का तोड्ने जस्ता कार्यविधिहरु अर्को व्यबस्था नभएसम्म स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६४ (संशोधन समेत) लाई आधार मानी गरिनेछ ।

१९. **सहयोग गर्नुपर्ने** : संघीय तथा प्रदेश सरकारका कार्यालयहरुले गाउँपालिकाको राजस्व असुली कार्यमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

२०. **प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गरिने** : गाउँपालिकाले करको दर निर्धारण गर्दा गरिब तथा विपन्न वर्गलाई कम बोझ पर्ने गरी प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

२१. **कार्यविधि बनाउन सक्ने** : (१) ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नको लागि गाउँपालिकाले आवश्यक कार्यविधि वा निर्देशिका बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वनेको कार्यविधि वा निर्देशिका सम्वन्धित कार्यपालिकावाट स्वीकृत भई सार्वजनिक भए पछि लागु हुनेछ ।

२२. **प्रचलित कानुन बमोजिम हुने** : यस ऐनमा उल्लेख गरिएका बिषयहरुमा यसै बमोजिम र उल्लेख नगरिएका बिषयमा प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

२३. **कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन** : यस ऐनमा उल्लेख हुन नसकेको तर करका दर तोक्नु पर्ने अवस्था आएमा गाउँसभाले गाउँ कार्यपालिकालाई एक आर्थिक बर्षका लागि अधिकार प्रत्यायोजन गरको छ । सो भए गरेको कुरा आगामी गाउँ सभाबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

आ.व.०७५/७६ को लागि प्रस्तावित राजश्वको प्रस्तावित दर रेट यस प्रकार रहेको छ।

बौदीकाली गाउँपालिकाको आ.ब. २०७५/०७६ को प्रस्तावित राजस्वका दर रेट

अनुसूची १

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा सिफारिश तथा अन्य सेवा शुल्कको दर

क.सं.	सेवा सुविधाको नाम	लाग्ने दस्तुर	कैफियत
१	घर जग्गा नामसारी सिफारिस	१०००।–	
२	मोहि लगत कट्टा सिफारिस	३०००।–	
३	घर कायम सिफारिस	५००।–	
४	छात्रवृत्ति सिफारिस	१००।–	
५	विपन्न विद्यार्थी छात्रवृत्ति	५०।–	
६	अपाङ्ग सिफारिस	१०।–	
७	अस्थायी बसोबास सिफारिस	५००।–	
८	स्थायी बसोबास सिफारिस	१०००।–	
९	नागरिकता सिफारिस	२००।–	
	नागरिकताको प्रतिलिपी सिफारिस	५००।–	
१०	अङ्गीकृति नागरिकता सिफारिस	३०००।–	
११	आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित	०.०५%	
१२	आर्थिक अवस्थाकमजोर वा विपन्न प्रमाणित	५०।–	
१३	विद्युत जडान सिफारिस	५०।–	
१४	धारा जडान सिफारिस	५०।–	
१५	जिवित रहेको सिफारिस	१०००।–	
१६	दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस /फरक जन्ममिति संशोधन सिफारिस	५००।–	
१७	जग्गा मुल्याङ्कन सिफारिस प्रमाणित	१००।- प्रति लाख	
१८	व्यवसाय बन्द सिफारिस	स्थानीय ५००।-	
		अन्य १०००।-	
१९	व्यवसाय सञ्चालन नभएको सिफारिस	स्थानीय ५००।-	
		अन्य १००० ।-	
२०	व्यापार व्यवसाय नभएको सिफारिस	स्थानीय ५००।-	

		अन्य १००० ।-	
२१	कोर्ट फि मिनाहा सिफारिस	१००।–	
२२	नाबालिक परिचयपत्र सिफारिस	१००।–	
२३	चौपाया सम्बन्धि सिफारिस	राँगा भैंसी-२५०।	
		खसीबोका -५०।-	
		कुखुरा -१०।-	
२४	व्यवसाय दर्ता सिफारिस	सानातथा घरेलु ५००।-	
		मध्यम १००० ।-	
		ठूला २०००।-	
२५	उद्योग ठाउँसारी सिफारिस	गा.पा. भित्र २५००	
		अन्यत्रगए ५०००	
२६	विद्यालय ठाउँसारी सिफारिस	५०००।–	
२७	आन्तरिक बसाईसराई सिफारिस	गा.पा. भित्र १०० ।-	
		अन्यत्र ५००।-	
२८	विद्यालय सञ्चालन स्वीकृति कक्षा बृद्धि सिफारिस	निजी ५०००।-	
		सामुदायिक ५००।-	
२९	व्यक्तिगत विवरण सिफारिस	१००।–	
३०	जग्गादर्ता सिफारिस	१०००।–	
३१	संरक्षक सिफारिस व्यक्तिगत	१००।–	
३२	संरक्षक सिफारिस संस्थागत	५००	
३३	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिस	१००।–	
३४	जिवित संगको नाता प्रमाणित	५००।–	
३५	मृतक संगको नाता प्रमाणित	५००।–	
३६	कोठा खोल्न कार्य रोहबरमा बस्ने कार्य	१००।–	
३७	निःशुल्क वा सःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिस	५०।–	
३८	अन्य कार्यालयको माग अनुसार विवरण खुलाई पठाउने कार्य	१००।–	
३९	संस्थादर्ता सिफारिस	१०००।–	
४०	घरबाटो प्रमाणित	मूख्य बाटो ५००।–	
		सहायक बाटो ४००।–	
		कच्ची बाटो ३००।–	

		सडकले नछोएको २००।–	
४१	चार किल्ला प्रमाणित	१०००।–	
४२	जन्ममिति प्रमाणित	१००।–	
४३	विवाह प्रमाणित	५००।–	
४४	घर पाताल प्रमाणित	१०००।–	
४५	कागज मञ्जुरी नामा प्रमाणित	२५०।–	
४६	हकवाला वा हकदार प्रमाणित	१०००	
४७	अविवाहित प्रमाणित	५००।–	
४८	जग्गा रेखाङ्कन र अन्य कार्य सो कार्यमा रोहबर	५००।–	
४९	जग्गाधनी पुर्जा हराएको सिफारिस	५००।–	
५०	पुर्जा घर कायमगर्ने सिफारिस	५००।–	
५१	अंग्रेजी सिफारिस तथा प्रमाणित	५००।–	
५२	मिलापत्र कागज उजुरी दर्ता	प्रतिपक्ष २००	
५३	एकिकृत सम्पत्ति कर, घर जग्गा कर		
५४	बहाल कर	१०%	
५५	विज्ञापन कर		
५६	जन्मदर्ता	३५ दिन सम्म निःशुल्क ३५ दिन-तीन महिना १०० ।- तीन महिना पछाडि ५००।-	
५७	मृत्यु दर्ता	३५ दिन सम्म निःशुल्क ३५ दिन-तीन महिना १०० ।- तीन महिना पछाडि ५००।-	
५८	बसाई-सराई जाने आउने दर्ता	३५ दिन सम्म निःशुल्क ३५ दिन-तीन महिना १०० ।- तीन महिना पछाडि ५००।-	
५९	सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	३५ दिन सम्म निःशुल्क ३५ दिन-तीन महिना १०० ।- तीन महिना पछाडि ५००।-	
६०	विवाह दर्ता	३५ दिन सम्म निःशुल्क	

		३५ दिन-तीन महिना १०० ।- तीन महिना पछाडि ५००।-	
६१	नयाँ व्यवसाय दर्ता	०-५ लाख सम्म ५००।- ५ लाख-१० लाख १०००- १० लाख-२० लाख २०००।- ३० लाख भन्दा माथि ५०००।- यहि अनुपातमा	
६२	व्यवसाय नविकरण	१०००।–	
६३	फर्म वा समुह दर्ता	१००।–	
	फर्म वा समुह नवीकरण	५००।–	
६४	सर्जमिन मुचुल्का	५००।–	
६५	खयर, साल, सिसौ कटानी सिफारिश	५००।–	
६६	मालपोत वा भुमिकर		
	२० रोपनी भन्दा कम जग्गामा :		
विवरण	**अवल, दोयम जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	**सिमचार जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	कैफियत
खेत	५/–	३/–	
पाखो	३/–	२/–	
	२० रोपनी भन्दा माथि ४० रोपनी भन्दा कम जग्गामा :		
विवरण	**अवल, दोयम जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	**सिमचार जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	
खेत	१०/–	७/–	
पाखो	७/–	५/–	
	४० रोपनी भन्दा माथिको जग्गामा :		
विवरण	**अवल, दोयम जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	**सिमचार जग्गामा (प्रति रोपनी दर)**	
खेत	१५/–	१०/–	
पाखो	१०/–	७/–	

न्युनतम मालपोत दर रु. २५/–

पशु पन्छी विकास तर्फ

क्र.सं.	सेवा सुविधाको नाम	लाग्ने दस्तुर	कैफियत
६७	कास्ट्रेशन	१००।– बयर ठुलो	
		७५।– बंगुर	
		५०।– बोका	
६८	गोबर परीक्षण	३०।–	
६९	गर्भ परीक्षण	१००।–	
७०	सुई र भ्याक्सिन लगाएको	५०।– ठुलो पशु	
		३०।– सानो पशु	
७१	स्वास्थ्य परीक्षण	५०।– ठुलो पशु	
		३०।– सानो पशु	
७२	सिङ काटेको	१००।– ठुलो पशु	
		५०।– सानो पशु	

सवारी पटके तर्फ

क्र.सं.	सेवा सुविधाको नाम	लाग्ने दस्तुर	कैफियत
७३	यात्रुवाहक साना सवारी साधन	३०।–	
	यात्रुवाहक ठुला सवारी साधन	५०।–	
	माल समान ढुवानी साना सवारी साधन	५०।–	
	माल समान ढुवानी ठुला सवारी साधन	१००।–	
	ट्रयाक्टर	५०।–	
	पशु चौपाया ढुवानी सवारी साधन	१००।–	
	अन्य	५०।–	
	विज्ञापन तर्फ		
७४	गाउँक्षेत्र भित्र राखिने होर्डिङ वोर्ड तथा व्यानर	५०। प्रति स्क्वायर फिट	
	मनोरन्जन तर्फ		
७५	साहित्य, संगीत तथा मनोरन्जन प्रदर्शन	५००।– प्रतिदिन	
	जादु, सर्कस वा चटक	५००।– प्रतिदिन	
	पशु चौपाया /पन्छी निकासी/पैठारी तर्फ		
७६	रांगा/भैसी	१००।–	
	बंगुर	५०।–	
	खसी/बोका/बाखा	३०।–	
	कुखुरा	५।–	
	घर/जग्गा बहाल करको दर		
७७	घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, छप्पर	१० प्रतिशत	

७८	उल्लेखित बाहेक अन्य स्थानीय आवश्यकता अनुसारका सिफारिस प्रमाणितहरु	२००।–	

गाउँपालिकालाई प्राप्त हुनु पर्ने माथि उल्लेख भए बमोजिमका कर, शुल्क, दस्तुर, फि, रोयल्टी, जरिवाना आदि नतिर्नेको हकमा सम्वन्धितले गाउँपालिकाबाट पाउने कुनै प्रकारको भुक्तानी रोक्का गर्न र सेवा रोक्का गर्न सक्नेछ । साथै गाउँपालिकले आफूले पाउनु पर्ने राजस्व असुल कानून बमोजिम जुनसुकै प्रकारबाट गर्न सक्नेछ ।